

КАРТКА 6. ХМАРНІСТЬ



Хмарність — ступінь вкриття неба хмарами в балах від 0 (ясно) до 10 (похмуро). Сучасна 10-бальна шкала хмарності прийнята на першій Морській міжнародній метеорологічній конференції у Брюсселі, 1853р.

Хмарність - один з важливих факторів, що визначають погоду й клімат. Узимку й уночі хмарність перешкоджає зниженню температури земної поверхні й приземного шару повітря, улітку й удень - послабляє нагрівання земної поверхні сонячними променями, зм'якшуючи клімат усередині материків.

Загальний розподіл хмарності на земній кулі в основному збігається з розподілом відносної вологості повітря. Так, мінімальна хмарність буває в районах з низькою відотною вологістю, яка зумовлюється опусканням повітря, максимальна — в районах з високою відотною вологістю. Основною причиною утворення хмар є конденсація водяної пари, яке відбувається при висхідному русі повітря. На певній висоті над Землею відбувається конденсація водяної пари й перетворення її у найдрібніші краплинки води. Якщо діаметр краплинок менше 0,05 мм, вони настільки легкі, що не падають на землю, а зависають у повітрі. Так виникає хмарина. В тому разі, коли тепле повітря підіймається на значні висоти, де температура менше за 0°C, хмара складатиметься з найдрібніших кристаликів криги.

Назва хмар залежить від форми та висоти їх розміщення. Ще в далекому 1802 році англійський метеоролог-аматор Люк Ховард дав визначення кожному окремому виду хмар. Минуло два століття, а його класифікацією користуються і досі.

В найнижчих ярусах атмосфери, у кількох сотнях метрів над нашими головами, розміщуються шаруваті та купчасті хмари. Перші

мають вигляд одноманітного сірого шару і на відміну від купчастих - з них іноді випадають опади.

На висоті понад 2 тисячі метрів формуються високошаруваті хмари - сіро- або синювато-тьмяні, які взимку можуть спричинити випадання снігу. 6 тисяч метрів і вище над землею - хмари роду перистих. Тоненькі, білого кольору, які часто можна сплутати зі слідами літака у небі. Складаються вони з кристаликів льоду та опадів не дають.

Хмарність залежить від:

- вологості повітря;
- напрямку вертикальної циркуляції атмосфери.